

Omsorg for den enkelte, - og for menigheten

En betenkning om ordningen for vern om lære og liv

Vedtatt av synodestyret (sak 153/1995-1997).

Til: Eldsterådene i Frikirkens menigheter

Fra: Synodestyre og tilsynsmenn

1 Utgangspunkt:

Vår kirkes tilsynsorganer har hatt til behandling noen saker hvor ordningen for vern om lære og liv har vært satt i funksjon. Behandlingen av slike saker kan lett bli forskjellig fra menighet til menighet, og det vil være tjenlig med en drøfting av praksis på dette området.

Først og fremst ønsker vi å oppmuntre til praktisk omsorg for hverandre i menigheten, samt å utfordre menighetsledelsen til en gjennomdrøfting av hvordan deres omsorgsansvar i menigheten kan utøves best mulig.

Vår ordning for vern om lære og liv sier: (Kapittel 3.11).

"Særlig i sjelesorgen ivaretas dette vern om lære og liv overfor medlemmer som:

- fører lære som er i strid med Guds ord og den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelse,
- lever i åpenbar og uoppgjort synd,
- viser forakt for nådemidlene ved uten grunn å holde seg borte fra menighetens gudstjenester".

2 Vern om lære og liv

Vi er forpliktet på og ser ordningen om vern om lære og liv som en god og tjenlig ordning.

Den iverksettes der forkynnelse og sjelesorg i menighetens normale liv ikke fører frem.

Vår ordning for vern om lære og liv sier: (Kapittel 3.11).

"Denne ordningen anvendes for deres skyld som synder og kommer på avveier. Den kommer i forlengelsen av det ansvar og den omsorg som finner uttrykk i formaning og påminnelse.

Hensikten skal alltid være å føre villfarne og frafalne tilbake til samfunnet med Gud i hans menighet.

Dette vern om lære og liv utføres også for menighetens skyld. Her legger menigheten ned sitt sterkeste votum mot synd og vranglære og søker å hindre at det får utbredelse i menigheten."

Vårt første mål er derfor å arbeide for at iverksettelse av ordningen ikke blir nødvendig, dernest å sørge for at ordningen fungerer best mulig når den iverksettes.

3 Tiltaksplan

Menighetens ledelse utfordres til å arbeide grundig med spørsmålet om omsorg for menighetens medlemmer. I det følgende skisseres en mulig tiltaksplan for dette arbeid.

Drøftingen foregår med en særlig oppmerksomhet rettet mot de tre grupper ordningen nevner (se ovenfor)

Målet er at eldsterådet setter av tid til drøfting av dagens praksis i forhold til medlemmer i disse kategoriene, ens eget forhold til ordningen og hva som kan og bør gjøres for at denne skal kunne fungere etter hensikten når den må iverksettes.

Følgende forslag til tiltaksplan er utviklet i en lokalmenighet, og må justeres for lokale forhold. Men vi tror

de hovedmål og tiltak som foreslås vil være med å gi en planmessig gjennomgang av saken. Ansvar for

arbeidet med planen ligger i eldsterådet, men hele menigheten vil naturlig involveres.

3.1 Mål: Gi aktuell og grundig bibelsk forkynnelse/undervisning om det kristne livet og troens lydighet slik at menigheten kjenner Guds vilje.

Kommentar:

Det er bare Guds ord som kan gi oss visdom som leder til frelse. Det samme Ordet er det som kan "gi opplæring og tale til rette, hjelpe på rett vei og oppdra i rettferd." (2. Tim. 3.15-17).

Som eldste er det vårt ansvar å se til at menigheten får forkynt hele Guds råd, og slik forebygge at noen går seg vill fordi de ikke kjenner Guds vilje.

Aktuelle tiltak kan være:

- Bibeltime-serier over aktuelle tema, dogmatiske og etiske.
- Planmessig forkynnelse i gudstjenestene ved tekstrekker eller egne prekenserier.
- Arbeid med lederne i ungdomsarbeidet om planmessig undervisning/forkynnelse.
- Temaserier i menighetsbladet for å nå dem som sjelden kommer på gudstjenestene.

3.2 Mål: Å unngå at saker får utvikle seg så langt at ordningen for vern om lære og liv må benyttes.

Kommentar:

Der hvor vi må iverksette nedskrivning og utelukkelse fra nattverden erkjenner vi at første runde i kampen mot villfarelsen er tapt. Kommer vi så langt vil det også erfaringsmessig bli vanskeligere og vanskeligere for noen å vende om.

Det er derfor viktig at vi spør oss hvordan så mange saker kan utvikle seg så langt som de gjør før vi som hyrder kommer på banen.

Skyldes det at vi som eldsteråd ikke kjenner våre medlemmer godt nok, og ikke følger opp dem som ikke lenger er aktive?

Er alle medlemmer klart nok omsluttet av omsorg fra eldste? Finnes det krets/ distriktsordninger eller lignende som fungerer tilfredsstillende? Er samtalen om og forbønnen for menighetens medlemmer sentral i rådets møter? (Dette kan kreve en hardere prioritering av hvilke typer saker vi behandle i eldsterådet). Hvordan er koordineringen med diakonrådet som har ansvar for omsorgsarbeid og fellesskapsbyggende tiltak?

Skyldes det at menighetens medlemmer ikke er seg bevisst sitt omsorgsansvar for hverandre?

For noen menigheter vil utflyttede medlemmer utgjøre en spesiell utfordring. Disse må prinsipielt behandles på samme måte som dem som er bosatt i lokalmiljøet.

Aktuelle tiltak kan være:

3.2.1 Besøk/kontakt med menighetens medlemmer.

- "Omsorgen for medlemmene krever at de eldste kjenner den enkelte....."
- (Reglement for eldsterådet).
- Menighetens medlemmer oppmuntres til omsorgsansvar for hverandre, og melder fra om dem som særskilt trenger eldsterådets oppmerksomhet.
- Diakoniet oppmuntres til å arbeide kontinuerlig med sitt ansvar for å "utføre, lede og oppmuntre til medmenneskelig omsorg og fellesskapsbyggende arbeid".
- (Reglement for diakonrådet).
- Bibelgruppeledere og foreningsgruppeledere motiveres og utrustes for sitt omsorgsansvar.
- Eldste prioriterer besøk/kontaktarbeid.

3.2.2 De som er flyttet fra bydelen/byen/bygda.

- Familie/venner oppmuntres til å melde fra om flyttinger.
- All post sendes utflyttede medlemmer.
- Gjennom hjemmebesøk oppmuntres medlemmer i andre bydeler, som ikke lenger går hos oss, til lokalt engasjement
- Det sendes melding til nærmeste menighet av Den Evangelisk Lutherske Frikirke når medlemmer flytter.

3.3 Mål: Gjøre ordningen kjent og forstått.

Kommentar:

Mange kjenner ikke Den Evangelisk Lutherske Frikirkes ordninger godt nok. Selv blant dem som har mange år bak seg i en menighet viser det seg at det er mange som ikke har, eller ikke har lest håndboken. Mange har ikke blitt undervist om ordningen slik at de har forståelse for, og ser det gode og rette i ordningen.

Når saker så kommer opp får vi et stort kommunikasjonsproblem. Flere har opplevd seg overrumplet fordi de ikke kjent til dette. Dersom ikke medkristne i menigheten er i stand til å påvise hva ordningen innebærer og hvorfor vi har den, vil vi kunne oppleve sterke reaksjoner når en sak tas opp.

Det kan skade hele ordningen. Det gir oss dårlige erfaringer, skaper forlegenhet og gir oss liten frimodige på å bruke den igjen. Det er derfor av stor betydning at menigheten blir godt kjent med ordninger i tider hvor ingen konkrete saker er oppe til behandling.

Aktuelle tiltak kan være:

- Øke kunnskapen om bibelsk menighetssyn og Den Evangelisk Lutherske Frikirkes ordninger.

Dette gjelder både hva det innebærer å være medlem i fullt medlemskap i en lokalmenighet, og ordningen "Vern om lære og liv". Det er derfor viktig at det blir undervist også om dette temaet for dem som ønsker fullt medlemskap.

3.4 Mål: Iverksettelsen av ordningen gjøres sjelesørgerisk klokt og formelt korrekt.

Kommentar:

Vi har opplevd saker der eldsterådet ikke har kjent ordningen godt nok, og hvor saken derfor har måtte stoppes på grunn av feil saksbehandling. Ikke bare rammer dette eldsterådets troverdighet.

Viktigere er det at den/de saken gjelder kan bli utsatt for vilkårlig eller feil behandling. Det kan bli skjebnesvangert i ømtålige saker.

I menigheter med mange slektsbånd må eldsterådet være spesielt oppmerksomme på de ubevisste lojaliteter som mer eller mindre reelt vil kunne hevdes å påvirke saken.

Det vil også være avgjørende for sakens videre forløp at den første kontakten skjer på en sjelesørgerisk klok måte.

Alt dette krever at eldsterådet har arbeidet grundig med sakene før man sitter med en "hastesak" på bordet.

Vi tror også det er nødvendig at vi i eldsterådene våre arbeider oss sammen til en trygg frimodighet i disse spørsmål.

Aktuelle tiltak kan være:

- Kurskveld for eldste og pastorer

Dette kan skje på menighets og/eller presbyterieplan og skal være med å gi pastorer/eldste frimodighet og trygghet på vår kirkes ordning.

4 Noen retningslinjer

Vi vil her gå noe nærmere inn på en del mer konkrete anvisninger, knyttet til de tre hovedgrupper som er nevnt ovenfor i punkt 1. Før vi gjør det vil vi imidlertid rette oppmerksomheten mot et mindre påaktet avsnitt av bestemmelsene for vern om lære og liv.

4.1 Anklager og onde rykter

Vår ordning for vern om lære og liv har i sine bestemmelser trukket praktiske konsekvenser av at det ofte kan oppstå vonde rykter og konflikter mellom menighetens medlemmer. Sladder, baktalelser og rykter kan ødelegge både enkeltmennesker og menighetsfelleskap.

Ordningen for vern om lære og liv, del 3 (retningslinjer) punkt 1 og 2 utfolder dette.

"Når et medlem anklages for synd mot en annen, skal striden søkes bilagt gjennom samtaler mellom den som anklager og den som er anklaget. Om dette ikke fører fram, drøftes saken i eldsterådet med de to personer. Finner eldsterådet anklagen ubegrunnet, skal rådet påse at anklagede får full oppreisning. Skulle rådet komme til at anklagen er berettiget og den anklagede ikke vil la seg tale til rette, avgjør eldsterådet hva som videre skal gjøres."

Der hvor synden fastholdes og forsvares vil dette måtte følges opp videre. Se under punkt 4.3.

"Går det onde rykter om et menighetslem, skal forstanderen eller en av de eldste ta initiativ til samtale med vedkommende, Kan ryktet ikke avkrefte, og den det gjelder ikke går til bekjennelse, må eldsterådet undersøke saken og avgjøre videre hva som skal gjøres."

Eldsteråd/pastor må også her gå frem med den største varsomhet, men være faste i sitt vern om den svakere part.

Målet er at sakene skal løses tidlig og at det skal forebygges større og verre konflikter.

I den siste type saker vil det kunne være aktuelt å stoppe videre rykter ved en orientering i menigheten, og på denne måten sette den det gjelder fri.

4.2 Vrang lære

4.2.1 Avgrensning

Hva som er rett eller vrang lære må bedømmes ut fra vår kirkes læregrunnlag.

Bibelen er vår eneste rettesnor for tro, lære og liv, og vi finner dens lære uttrykt i de oldkirkelige bekjennelser, Den Augsburgske Konfesjon og Luthers lille katekisme.

Disse finnes samlet i vår Organisasjons- og personalthåndbok, samt som særtrykk, og skulle slik være kjent av våre medlemmer.

Disse formuleringer er vi som kirke og dermed som enkeltmedlemmer forpliktet på.

I særlig grad gjelder dette alle som tar på seg / blir pålagt oppgaver i menigheten som går ut på å lede andre.

Hele vår tjeneste går ut på å veilede mennesker inn i Guds ord. Dette skjer først og fremst gjennom forkynnelsen, men også gjennom sjelesorg og den kristne samtalen. Derfor vil vi stadig oppleve at mennesker er underveis, og stadig under opplæring.

At medlemmer gir uttrykk for et annet syn enn oss trenger derfor ikke å være en bevisst opposisjon mot vår lære, snarere en mangel på opplæring. Det finnes også mange spørsmål hvor det ut fra Skriften og vår kirkes bekjennelse må kunne sies å være åpenhet for forskjellige tolkninger.

Vi må også kunne skille mellom medlemmers personlige oppfatninger, og det personer i lederposisjoner gir uttrykk for. Personer som har fått / tatt imot lederoppgave må være seg særlig bevisst sitt ansvar her. Det medfører både å kjenne, og lojalt følge opp kirkens syn.

Normalt vil fritakelse fra lederverv og eventuelt nedskrivning i begrenset medlemskap være de aktuelle tiltakene fra menighetens side.

I tilfeller der hvor en person fornektet sentrale ledd i den apostoliske trosbekjennelse eller forkynner et annet evangelium kan vi også måtte vurdere utelukkelse fra nattverden.

4.2.2 Eksempel

Vi tenker oss et eksempel hvor en jente forteller hjemme at ungdomslederen i sin andakt har hevdet at det ikke er frelse i dåpen. Hennes far har så tatt opp med pastoren det hans datter forteller.

1. Pastoren bør aller først gå til denne jenta for å undersøke hva som ble sagt. Har hun forstått det riktig - eller kan faren ha misforstått?
Er det etter dette rimelig grunn til å tro at dette forholder seg slik det ble referert, må det føres samtale med ungdomslederen.
2. Pastoren går til ungdomslederen og forholder han det som er blitt referert.
Han får da muligheten til å forklare seg - og eventuelt beklage det som ble sagt og der og da avslutte saken.
Det som ble sagt må da rettes opp i en senere andakt, eventuelt ved pastor/eldste.
Fastholder vedkommende det som ble sagt må saken opp i eldsterådet.
I mange tilfeller vil det likevel være grunnlag for å fortsette samtale med lederen.
Gjennom disse kan en samme studere Bibelen og muligens hjelpe vedkommende til rette med bekjennelsen.
3. Saken drøftes først i eldsterådet, og pastor og den eldste som har ansvar for ungdomsarbeidet fører samtale med vedkommende.

Det kan med fordel føres referat som blir opplest og godkjent av begge parter.

Denne mulighet til å ha en bisitter gjelder selvsagt også den annen part.

4. Dersom saken utvikler seg slik, tas vedkommende leder ut av sin lederoppgave.
5. Pastor /eldste orienterer de øvrige lederne om hva som er/vil bli gjort.
6. Finner saken sin gode løsning kan vedkommende gjeninnsettes i tjenesten.
Fastholdes det avvikende syn må tjenesten i menigheten avsluttes. Dersom det er et klart og bekreftet lære-avvik må eldsterådet vurdere nedskrivning i begrenset medlemskap. Det henvises her til forfatningens bestemmelser for medlemskap, § 5.
7. Menigheten orienteres om vedtaket.
Eldsterådets vedtak kan ankes til menighetsmøtet.

4.3 Åpenbar og uoppgjort synd

4.3.1 Praktiske retningslinjer

Vi finner to hovedhensikter med kirketukt i NT, slik det også er nedfelt i Den Evangelisk Lutherske Frikirkes reglement.

1. Det skjer av hensyn til synderen. Det er liv som skal reddes!
Ref. Matt 18,15 og 2 Kor 2,6-11.
2. Det skjer for menighetens skyld. Synden må ikke få bre seg som en gift i menigheten,
Ref. 1 Kor 5,6 - 8,13.

Begge hensiktene må ivaretas. De første krever en kombinasjon av sjelesørgerisk innsikt og klarhet som neppe er enkel. Det andre fordrer en god balanse mellom åpenhet og taushet. Menigheten har ikke krav på alle detaljer i en sak, men vil ha behov for å vite at en sak behandles med alvor og seriøsitet. Får man inntrykk av at det råder en "la det skure" holdning, vil det lett bre seg en lammende frustrasjon i menigheten i tillegg til at den ene synd fort legitimerer den andre. Dette gjelder saker som likevel er kjent i menigheten.

Kompetanse og erfaring blant eldstebrødre, hva angår sjelesorg og samtale, kan være svært forskjellig. Det følgende bør derfor danne ansatser for en grundig samtale i eldsterådet om en oppstått situasjon, mer enn som fasitsvar. Situasjonene kan være svært ulike, og ikke alle vil la seg fange inn av en firkantet kasuistikk. Hver ny situasjon vil kreve følsomhet for det spesielle og dette vil påvirke rådgivningen, tidsperspektivet og lignende. Samtidig må de grunnleggende retningslinjer være klare.

Det bør også sies at det er problematisk at kirketukt i så eksklusiv grad har vært knyttet til det seksuelle. Det burde ikke være vanskelig å se andre synder som rir oss like hardt som fellesskap eller enkeltpersoner i dagens norske kirkevirkelighet (herskesyke, hovmod, pengebegjær, materielt overforbruk, baktalelse o.s.v.).

Skal veiledningen på det seksuelle området være troverdig, må den være en del av en bred og livsnær etisk

holdning.

4.3.2 Hvem skal behandle saken?

I Den Evangelisk Lutherske Frikirkes reglement heter det at "menigheten, og i særlig grad de som har lære- og hyrdetjenesten, er pålagt et sjelesørgerisk ansvar for alle menighetens medlemmer".

Dersom det blir kjent at et medlem lever i åpenbar og uoppgjort synd, skal eldsterådet snarest mulig informeres om dette og behandle saken. Det vil som regel være naturlig at det er en i eldsterådet som får hovedansvaret for å følge opp den sjelesørgeriske siden av saken. Dette

bestemmer eldsterådet etter en nøye vurdering av den enkelte sak. Dersom ikke spesielle grunner utelukker det, bør pastoren være direkte involvert.

Den Evangelisk Lutherske Frikirkes menigheter vil som oftest være små og oversiktlige. Familie- og vennskapsbånd vil ofte være sterke. I noen saker vil det være fint om noen som står dem det gjelder nær har en uformell kontakt om saken. Mange unge har lettere for å lytte til jevnaldrende venner enn til autoritetspersoner (foreldre, eldste). Men denne uformelle kontakten bør ikke blandes sammen med menighetens mer "offisielle" behandling av saken. Da vil det antagelig være mest ryddig og dermed også mest konstruktivt, om den som har samtalen ikke har for nære bånd til den/dem det gjelder (slektskap, vennskap, alder). Den Evangelisk Lutherske Frikirke har mange unge pastorer. Det er ikke sikkert det alltid vil være heldig om disse nødvendigvis skal ha hovedansvaret i en kirketuktsak.

Det er viktig at det, om mulig, etableres et tillitsforhold mellom hovedansvarlig og den/dem det angår. Om menigheten har spesielle personer med tjeneste som sjelesørger i menigheten, kan muligens disse trekkes inn. Det kan tenkes saker hvor det vil fungere best om både en mann og en kvinne fra menigheten kan føre samtalen. I det minste i begynnelsen bør samtalen ha en så "myk" form som mulig. Målet må hele tiden være å overbevise, ikke å utelukke.

4.3.3 Samboerskap som aktuelt problem

Innledning

Seksualiteten har alltid vært et spenningsfylt område mellom kristen etikk og allmenn livsførsel. Likevel må dette sies å ha blitt forsterket i den senere tid. Den vanlige seksualmoralen i samfunnet har gjennomgått en sterk endring, og dette har påvirket holdninger og praksis langt inn i menighetsfellesskapene. Særlig gir dette seg utslag i synet på forekteskapelig samliv og samboerforhold. Også i våre menigheter velger mennesker å flytte sammen uten vielse, enten av uvitenhet om Bibelens syn eller i likegyldighet eller opposisjon til dette. Kirken fastholder at ekteskapet er en offentlig handling, en livslang forbindelse og et monogamt forhold. Dette oppleves av mange rett og slett ikke relevant i forhold til livsvirkeligheten. Dette skaper både problemer og utfordringer for dagens menighetsledere.

Tidsaspektet.

Utfra det som er skrevet tidligere, bør man ta seg relativt god tid til å behandle saken. Dette vil imidlertid variere fra tilfelle til tilfelle. I utgangspunktet vil det være snakk om flere samtaler over tid. Samboerparet må få tid til å tenke seg om. Vårt mål er å overbevise, ikke utelukke. Det er først når det ikke synes som det finnes mulighet til omvendelse, at saken blir kirketuktsak.

Likevel kan det være grunn til å be paret avstå fra å ta imot nattverden til saken er avklart.

Samboerskapet vil ofte bare være symptomet, årsaken ligger mye dypere. Vi bør i utgangspunktet se på saken som en mulighet til å få en positiv kontakt og dialog med dem det gjelder. Særlig må vi unngå å skape inntrykk av at det kun er når det er snakk om kirketukt at menigheten bryr seg om dem.

Der forholdene forøvrig ligger til rette for det må vi invitere til å inngå ekteskap. Vi bør fremholde hva Guds Ord sier om ekteskapet, samt ekteskapets fortrinn fremfor samboerskap, og be dem det gjelder tenke over situasjonen på nytt. Kanskje bør partene inviteres til et felles bibelstudium over to - tre kvelder.

Sannsynligvis vil vi oppleve at en del på dette stadiet vil be seg nedskrevet i begrenset medlemskap. Saken vil da måtte avsluttes der og da. Det er imidlertid ingen grunn til å se på en slik utvikling som en slags

"seier". Tvert imot bør menigheten i den grad det er mulig, ha ekstra omsorg for disse personene. Tilbake står noen som ikke vil bøye seg for Bibelens syn på samboerskap. Saken blir da å legge frem for eldsterådet, som kan vedta å skrive vedkommende ned i begrenset medlemskap og utelukke dem fra nattverden.

Nedskrivning av medlemskap og utelukkelse fra nattverd.

Dersom samtaler og veiledning ikke fører frem, og synden forsvares og fastholdes, må konsekvensen bli nedskrivning til begrenset medlemskap og utelukkelse fra nattverden. Vedtaket meddeles menigheten.

Det er viktig at de det gjelder får klar beskjed at vedtaket vil bli lagt frem for menigheten til orientering. Dermed blir det også gjort klart at eldsterådet handler på menighetens vegne.

Vedkommende må også vite at han kan anke og slik få hele saken behandlet i et ordinært menighetsmøte.

Nedskrivning blir et uttrykk for hvor alvorlig menigheten ser på forholdet.

Å utelukke fra nattverden er en tydeliggjøring av at samboerparet har satt seg utenfor den kristne menighet. Menigheten tar ved dette skritt i bruk sin nøklemakt til å binde. (Matt 16,19; Joh 20,23 og Matt 18,18).

Om saken har kommet til dette stadium er det ingen grunn til å bagatellisere alvorret i situasjonen.

Nedskrivning meddeles ved at det sendes et brev fra menighetens pastor til den det gjelder, hvor man viser til møter og samtaler som er holdt og hvor man viser til at menighetens formaninger ikke er blitt tatt til følge. Eldsterådet har derfor gjort vedtak om å nedskrive NN til begrenset medlemskap. Dette innebærer her også at NN ikke lenger er velkommen til våre nattverdsamlinger. Vedkommende er imidlertid velkommen til møter og gudstjenester. Dersom de ønsker å anke vedtaket i eldsterådet kan dette gjøres ved å sende et brev til menigheten ved forstander. Saken vil deretter bli tatt opp på menighetsmøte til behandling.

Vi kan selvfølgelig oppleve at NN melder seg ut av menigheten før saken blir tatt opp på et menighetsmøte. Dette kan vi ikke hindre og saken må i så tilfelle henlegges.

Gjenopptagelse

Hensikten med all tukt er omvendelse og frelse.

Selv om en sak kommer så langt at den det gjelder blir nedskrevet eller utelukket fra nattverden er ikke vårt ansvar opphørt. Målet er at vedkommende gjennom forkynnelse, rettledning og omsorg skal komme til erkjennelse av situasjonens alvor.

"Når den som er fratatt fullt medlemskap angrer og ber om tilgivelse, anses saken som avsluttet. Vedkommende er da på ny å betrakte som medlem i fullt medlemskap. På første tillyste menighetsmøte gjøres dette kjent og vedkommende rekkes broderhånd av menighetens forstander og eldste" (Ordnningen for vern om lære og liv, del 3 (retningslinjer) punkt 8).

Det er viktig at en offentlig nedskrivning blir avsluttet med en tilsvarende offentlig handling når tukten har hatt sin virkning og saken skal avsluttes. Vår Håndbok av 1971 avsluttet denne handlingen slik:

"Så sier forstanderen:

Da vi nå har den fulle tillit til at både denne synd og alle hans (hennes) synder av nåde er utslettet ved Jesu blod og kastet bak Guds rygg, så la oss passe oss vel for å la denne sak bli mer omtalt iblant oss.

Handlingen avsluttes med lovprisning og velsignelsen."

Spesielle tilfeller

a. eldste

Når en eldste er involvert vil saken være svært alvorlig i menigheten. En av menighetens betrodde veiledere vil ved dette gi falsk veiledning med sitt liv. Saken vil måtte behandles raskere enn normalt. Mens saken behandles vil den eldste måtte tre ut av eldsterådet.

Saksbehandlingen vil måtte ha relativ stor grad av åpenhet overfor menigheten. Det må ikke gis inntrykk av at eldsterådet er et slags beskyttende frimureri.

Tilsynsmannen må her være direkte involvert i saksbehandlingen, og selv om den eldste besinner seg og avbryter samboerforholdet, bør saken behandles i menighetsmøte. Det kan ikke være en selvfølge at personen kan fortsette i eldsterådet etter et slikt tillitsbrudd, selv om saken løses på en god måte.

b. ledere

En leder bør ikke kunne fungere i sin lederposisjon så lenge saken er under behandling. Ikke minst hvis det dreier seg om en ungdomsleder må det være klart at menigheten ikke tolererer samboerskap. Det må gis tydelige etiske signaler. Problemet bør også drøftes i ungdomsmiljøet (uavhengig av den konkrete saken). Det er viktig å begrunne hvorfor menigheten tar saken så alvorlig.

c. andre tilfeller

Det vil være spesielle tilfeller hvor det ikke er like enkelt å gi råd og veiledning.

Finnes det barn i samboerforholdet, må rådet vårt bli at det gir ekstra god grunn til å inngå ekteskap. Det kan neppe være rett å anbefale fraflytting. Barnets ve og vel må her veie svært tungt. Men det at det finnes barn i forholdet gjør imidlertid ikke samboerforholdet mer akseptabelt.

Dersom partene sier seg enig i vår anbefaling og fastsetter dato for ekteskap, vil det ikke være naturlig å råde partene til å bo fra hverandre frem til vielsen, slik vi ville be et par uten barn å gjøre. Man flytter sammen på grunnlag av en offentlig vielse, ikke i påvente av en.

Det kan tenkes at det er spesielle forhold som får to unge til å flytte sammen. Dette må i så tilfelle klarlegges. Om mulig bør menigheten hjelpe de unge med å løse disse spesielle problemene, men vi kan likevel ikke akseptere at de bor sammen uten vigsel. Som regel vil det vise seg at det er mangel på vilje, og ikke spesielle problemer, som er årsaken til at de ikke inngår ekteskap.

4.4 Fravær fra menigheten

Vi vil til sist ta for oss det tredje punkt Den Evangelisk Lutherske Frikirkes ordning for vern om lære og liv retter oppmerksomheten mot.

Det er enkelte tegn som normalt skal følge en sunn kristen. Blant annet er det naturlig at en kristen regelmessig hører Guds Ord forkynt, mottar nattverden samt opplever fellesskapet av de troende. Dersom disse tegn uteblir, er det grunn til å undersøke hvorfor.

Grunnene kan være mange og vi må ikke se bort fra at det også kan være en helt akseptabel og naturlig årsak. Det er derfor uheldig om vi på forhånd har gjort oss opp en mening. Dette vil vedkommende straks merke.

De årsaker som oppgis kan for eksempel være:

1. Grunner som ligger i menigheten:

- gudstjenesteform/forkynnelsen
- ingen kontakt med andre i menigheten
- et rykte kan være satt ut om vedkommende som han har hørt

2. Grunner som ligger hos vedkommende:

- uoppgjort synd
- fysiske eller psykiske lidelser
- vedkommende har funnet venner i annen menighet
- problemer i familien, ekteskapet, eller i arbeidet
- familien er i småbarnsfasen
- vedkommende har hatt det for travelt, arbeid, fritid, familie osv. flyttet til ny adresse

Det gjelder altså å finne den egentlige årsak til fraværet. Dette er eldsterådets ansvar, og vi kommer ikke utenom et besøk hos vedkommende. Før vi besøker vedkommende, må vi være ganske sikker på at han/hun virkelig har holdt seg borte fra gudstjenesten over lengre tid. I store menigheter kan det ofte by på problemer. Dersom man er usikker, vil det ærligste være å kontakte vedkommende for å høre om situasjonen generelt. I løpet av samtalen kan spørsmålet stilles om han går regelmessig til gudstjeneste. Svaret vil som oftest gi en klar pekepinn.

Etter en avklaring blir vår fremste oppgave å legge til rette for at vedkommende skal komme tilbake til menigheten og gjenoppta et aktivt gudstjenesteliv. Dette kan ta tid og vil arte seg forskjellig. Dersom det er vanskelig å komme tilbake til egen menighet må vi hjelpe til å finne en annen menighet der vedkommende kan finne seg til rette. Det viktigste er dog at vedkommende skal bli bevart hos Gud.

En formaning må ha en positiv grunntone. Vi må overfor vedkommende tydeliggjøre alvoret med å holde seg borte fra gudstjeneste og nattverd. På dette punkt i saksgangen vil som regel en avklaring finne sted. Enten ser vedkommende alvoret og kommer tilbake til gudstjenesten eller vil selv be seg nedskrevet i begrenset medlemskap.

Det vil være noen få som ikke innser alvoret og ikke vil la seg formane. Dette er de som "-viser forakt for nådemidlene ved uten grunn å holde seg borte fra menighetens gudstjeneste."

Saken må da drøftes i eldsterådet. Vedtar eldsterådet at vedkommende må nedskrives i begrenset medlemskap, skal dette meddeles til menigheten.

5 Avslutning

Vi har her forsøkt å legge til rette for en grundig drøfting i eldsteråd og menighet omkring hvordan vi utøver omsorg for enkeltpersoner og menighetsfelleskap.

Det er vårt ønske at forslaget til tiltaksplan kan danne et godt utgangspunkt for et slikt arbeid i deres menighet. Vi håper også at de eksemplene som er nevnt kan gi nødvendige råd til holdning og handling i ulike sjelsesørgeriske tilfeller.

Vår bønn er at vår himmelske Far må prege oss med sin kjærlighet til hans barn. Måtte han forene sannhet og kjærlighet i oss, slik det er forenet i Den Herre Jesus Kristus.

"Pass på dere selv og på hele hjorden, som Den Hellige Ånd har satt dere som tilsynsmenn for. Vær hyrder for Guds menighet, som han vant ved sitt eget blod."
Ap.gj. 20, 28.

Fredtun, 05.06.96